

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 16 januari 2006 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en van het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Het voornoemd ontwerp van decreet wijzigt drie decreten:

- Het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging wordt geactualiseerd:
 - o Crematoria zijn niet langer verplicht te beschikken over een urnenveld, een strooiweide en een columbarium;
 - o Naast grafconcessies en concessies op columbaria worden ook concessies op urnenvelden mogelijk;
 - o De onderhoudsplicht geldt voor alle vormen van concessies;
 - o De stoffelijke overschotten moeten niet meer individueel vervoerd worden. Ze kunnen met een lijkwagen worden vervoerd of op een passende wijze die veilig, hygiënisch en met respect voor de overledene verloopt;
 - o In de laatste wilsbeschikking zal de declarant ook kunnen aangeven dat hij na het overlijden zijn stoffelijk overschot wil schenken aan een wetenschappelijke instelling;
 - o De bepaling over de as-bestemming wordt herschreven en verduidelijkt;
 - o Verouderd taalgebruik wordt aangepast;
 - o Een technische rechtzetting wordt doorgevoerd.
- In het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria worden de subsidies voor crematoria geschrapt. Het opschrift van het decreet wordt aangepast.
- In artikel 396, §2 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur wordt een punt 3° toegevoegd, zodat crematoria kunnen worden opgericht en beheerd door opdrachthoudende verenigingen met private deelname.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kancelarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands bestuur en stedenbeleid

Inhoudelijk Structuurelement: Binnenlands Bestuur

Operationele doelstelling: We verbeteren de organieke regelgeving en versterken daarbij de gemeenteraad (Beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid 2.3. (12))

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies

Het bijgevoegde ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taalkundig advies nr. 2022/398 van 27 oktober 2022.

Eerste principiële goedkeuring

Op 13 januari 2023 heeft de Vlaamse Regering het bijgaand ontwerp van decreet een eerste keer principiële goedgekeurd, met het oog op het inwinnen van de adviezen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit, en indien deze adviezen geen aanleiding gaven tot aanpassing van de teksten, met het oog op het inwinnen van het advies van de Raad van State (VR 2023 1301 DOC.0011).

Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Op 7 maart 2023 heeft de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens zijn advies nr. 2023/019 over bijgaand ontwerp van decreet verleend.

Gegevensbeschermingsautoriteit

Op 27 april 2023 heeft het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit, verwijzend naar zijn standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten, zijn advies over bijgaand ontwerp van decreet verleend.

Tweede principiële goedkeuring

Op 2 juni 2023 heeft de Vlaamse Regering het bijgaand ontwerp van decreet een tweede keer principiële goedgekeurd, met het oog op het inwinnen van het advies van de Raad van State (VR 2023 0206 DOC.0650).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het voorliggend ontwerp van decreet wijzigt drie decreten:

- Het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging wordt op verschillende punten geactualiseerd;
- In het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele

dienstverlening en crematoria worden de subsidies voor crematoria geschrapt. Het opschrift van het decreet wordt aangepast;

- In artikel 396, §2 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur wordt een punt 3° toegevoegd, zodat crematoria kunnen worden opgericht en beheerd door opdrachthoudende verenigingen met private deelname.

Overeenkomstig de tweede principiële goedkeuring van 2 juni 2023, is op 6 juni 2023 advies ingewonnen bij de Raad van State.

B. TOELICHTING BIJ ADVIES 73.793/3 VAN DE RAAD VAN STATE

Het **advies nr. 73.793/3 van 20 juli 2023** van de **Raad van State** betreft in hoofdzaak de verwerking van essentiële elementen van persoonsgegevens. De Raad adviseert om in artikel 9 van het voorontwerp aan te geven wie toegang heeft tot de persoonsgegevens en om de concreet te verwerken identificatiegegevens uitdrukkelijk in het voorontwerp op te nemen. De Raad stuurt er ook op aan om in het ontwerpdecreet een bepaling te voorzien die de maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens regelt.

Toegang tot de persoonsgegevens

Artikel 9 van het voorontwerp vervangt artikel 24 van het decreet van 16 januari 2004 en bepaalt dat de echtgenoot of de persoon die met de overledene een feitelijk gezin vormde, en alle bloed- of aanverwanten op gezamenlijk verzoek kunnen beslissen om de as van het gecremeerde lijk uit te strooien, te begraven of te bewaren op een andere plaats dan de begraafplaats. De Raad van State merkt op dat nergens wordt vermeld aan wie dit gezamenlijk verzoek moet worden gericht en wie derhalve toegang heeft tot de persoonsgegevens waarvan de verwerking met dit verzoek gepaard gaat. De Raad meent dat de gemeentelijke dienst die toegang heeft tot de persoonsgegevens uitdrukkelijk moet worden aangeduid in het voorontwerp.

Aan dit advies van de Raad van State wordt tegemoetgekomen door artikel 9, § 2, eerste en tweede lid van het ontwerpdecreet aan te passen. In de artikelen wordt opgenomen dat het daarin bepaalde verzoek wordt gericht aan de gemeentelijke bevolkingsdienst.

Vermelding van de te verwerken identificatiegegevens

De Raad van State stelt vast dat de te verwerken gegevens niet rechtstreeks in het voorontwerp zijn bepaald. Voor zover ze beperkt blijven tot identificatie- en contactgegevens, teneinde de identiteit van de persoon van wie de laatste wilsbeschikking uitgaat te kunnen vaststellen, blijkt op voldoende wijze welke gegevens kunnen worden verwerkt. De Raad vindt het echter raadzaam om de concreet te verwerken identificatiegegevens uitdrukkelijk in het voorontwerp te vermelden.

Op deze suggestie van de Raad van State wordt niet ingegaan, aangezien de te verwerken gegevens beperkt blijven tot identificatie- en contactgegevens.

Bewaartermijn

De Raad van State merkt op dat het voorontwerp de bewaartermijn van de laatste wilsbeschikking en van het gezamenlijk verzoek van de nabestaanden over de as-bestemming niet specificeert. De Raad geeft aan dat:

- vermits de bewaartermijn als een essentieel element van de verwerking van persoonsgegevens moet worden beschouwd, het bepalen van die termijn niet zonder meer kan worden gedelegeerd, en al helemaal niet worden overgelaten aan een selectiecommissie die,

overeenkomstig artikel III.88, § 1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 de selectieregels opstelt en actualiseert of goedkeurt.

- veeleer dan te verwijzen naar artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, dat volgens de Raad zelf geen bewaartermijn bepaalt, de maximale bewaartermijn van de te verwerken gegevens zelf moet worden geregeld in de artikelen 6 en 9 van het voorontwerp.

De Vlaamse Regering volgt de Raad van State zijn advies over de bewaartermijn niet. Het bewaren en de bewaartermijn van Bestuursdocumenten van lokale besturen wordt geregeld door de selectieregels, opgemaakt krachtens en in uitvoering van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en meer bepaald door de artikelen III.79 tot III.82 en de artikelen III.87 tot III.89 van dat decreet.

Artikel III.87 Bestuursdecreet bevat overigens de criteria volgens dewelke de termijnen worden bepaald. Dat is conform de AVG aangezien de artikelen 13 en 14.2.a) AVG bepalen dat betrokkenen geïnformeerd moeten worden over “de periode gedurende welke de persoonsgegevens zullen worden opgeslagen, of indien dat niet mogelijk is, de criteria ter bepaling van die termijn”. In de artikelen 6 en 9 van het ontwerpdecreet wordt een verwijzing naar het Bestuursdecreet opgenomen.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een nadere toelichting bij de inhoud van voorliggend ontwerp van besluit wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuringen (VR 2023 1301 DOC.0011 en VR 2023 0206 DOC.0650).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen negatieve budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Het voorontwerp voorziet in een subsidiestop voor de crematoria. Dat betekent dat de Vlaamse overheid niet langer zal tussenkomen in de infrastructurele uitgaven van de crematoria, met name wat betreft de nieuwbouw of verbouwing van met het oog op het oprichten van een nieuw crematorium en de uitbreiding van de bestaande installaties. Projectonderdelen op het vlak van oveninstallatie, nieuwbouw met volledige afwerking met inbegrip van de administratieve lokale en ceremonieruimten en omgevingsaanleg komen niet meer in aanmerking voor subsidies.

De kredieten voor de crematoria zijn opgenomen in het begrotingsartikel SJO-1SMC2GA-WT. In de BA 2022 was voor dit begrotingsartikel 28.644,000 euro VAK en VEK ingeschreven. Dat krediet bevat de uitgaven voor de dagelijkse werking van de beleidsondersteuning, de uitbouw van het kenniscentrum, de ondersteuning van de lokale besturen en de kosten voor de communicatie en de kennisdeling met de lokale besturen. Daarnaast wordt op het voormeld krediet middelen voorzien voor subsidies van specifieke investeringen in de lokale besturen.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de inspectie van Financiën werd verleend op 10 november 2022.

Begrotingsakkoord

Het advies van de minister bevoegd voor de begrotingen werd verleend op 12 december 2022.

B. ESR-TOETS

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande voorontwerp van decreet voorziet in een subsidiestop voor de crematoria. Crematoria worden in Vlaanderen doorgaans beheerd door intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Zij zullen voor de toekomstige werken aan de infrastructuur aan de crematoria niet meer kunnen genieten van een subsidie van de Vlaamse overheid.

Het is evenwel zo dat de bestaande crematoria intussen de belangrijkste investeringen achter de rug hebben. Bovendien zal de omvorming naar een opdrachthoudende vereniging met private deelname eventueel leiden tot een inbreng van privaat kapitaal. De impact van deze wijziging zal vermoedelijk dan ook beperkt blijven.

In het bijgaande voorontwerp van decreet is bepaald om mogelijk te maken dat een declarant in de laatste wilsbeschikking ook kan aangeven dat hij zijn stoffelijk overschot wil schenken aan een wetenschappelijke instelling. Daarnaast worden (beperkte) wijzigingen aangebracht aan de mogelijkheden op het vlak van de as-bestemming na crematie. Het is daarbij ook de bedoeling dat het document van de laatste wilsbeschikking wat meer onder de aandacht wordt gebracht. Dat kan ertoe leiden dat meer mensen gaan nadenken over hun wensen met betrekking tot hun levenseinde en overlijden en een laatste wilsverklaring zullen neerleggen bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. Dat kan een invloed hebben op de dienstverlening van de lokale overheden en de personeelsinzet. De omvang ervan is evenwel moeilijk te becijferen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van decreet wordt na de definitieve goedkeuring ingediend bij het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 16 januari 2006 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en van het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria

2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS